

TEKNOKENTTE PROJE BİTİRMEYE YÖNELİK BELGE ALMADAN FATURA DÜZENLENEMEZ VE İSTİSNALARDAN YARARLANILAMAZ MI?

Teknokentte en çok karşılaştığım sorulardan biri başlıkta da yer aldığı üzere, proje bitmeden fatura düzenlemenin mümkün olup olmadığı ve istisnalardan yararlanmada sorun olup olmayacağı üzerinedir. Bu belirsizliğe yol açan unsur, 2017 yılında ilgili mevzuatta yapılan değişiklikle; sipariş usulü hariç, teknokentte kurumlar vergisi istisnasından yararlanılmasının patent, faydalı model, proje bitirme belgesi gibi belgelere bağlanmış olmasıdır. Söz konusu belgelerin temin edilmesinden itibaren düzenlenen faturalar için istisnadan yararlanılabileceği, öncesinde düzenlenen faturalara konu işlemlere ilişkin istisnadan yararlanılamayacağına dair görüşlerle çok kere karşılaştım. Bu yazının amacı, bu görüşlerin yanlışlığını ortaya koymaktır.

1- İstisnanın Belgeye Bağlanması

26.06.2001 tarihli 4691 Sayılı Kanun gereği, teknokentte faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin münhasıran bu bölgedeki yazılım, tasarım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

Teknokent istisnasının temel amacı, ülkedeki Ar-Ge faaliyetlerinin gelişimine destek sağlamaktır. Zaman içinde teknokentlerdeki vergi teşvikleri işletmeleri cezbedtiği gibi, yazılım sektöründe teknokentte olan ve olmayan firmalar arasında da rekabet eşitsizliğine yol açmaya başlamıştır.

Teknokent'teki projelerin yeni olmasını sağlamak ve vergi teşviklerinin kötüye kullanımını engellemek adına, 2017/10821

sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; teknokentte istisnadan yararlanmak, patent, faydalı model, proje bitirme belgesi gibi belgelerin alınmasına bağlanmıştır.

2- Belge Şartının Yarattığı Sorunlar

Düzenlemenin mantığına göre, teknokentte yeni proje üretimi belli bir zaman alacak ve proje ortaya çıktıktan sonra artık müşteriye satılabilir hale gelecektir. Böylece, fatura da ancak ürün ortaya çıktıktan sonra düzenlenecek ve istisnadan yararlanmak belge temininden sonra mümkün olabilecektir. Bu haliyle, mantıklı bir kurguya dayanan bu düzenleme, pratikte teknokentteki firmaların yapısına ve faaliyet alana tam uymamaktadır.

Şöyle ki; teknokentteki firmaların çoğu start-up düzeyinde olup, bu firmalara; “proje boyunca fatura düzenlemeyin, müşterinizden para tahsil etmeyin ve çalışanların ücretleri dahil tüm finansmanı karşılayın, ne zaman ki proje tamamlanıp belge alırsınız (belki 1-2 yıl), o zamandan itibaren tahsilata başlarsınız” demek gibi bir durum oluşmaktadır. Bu firmaların büyük çoğunluğunun böyle bir finansmanı sağlaması mümkün değildir.

Ayrıca, çoğu firma, teknokent dışında geliştirdiği know-how’ı teknokente taşımakta olup, üretilmekte olan yeni projelere (veya eski projelerin gelişmiş versiyonlarına) ilişkin uzun süre fatura düzenlenmemesi, bu firmaların ticari olarak faaliyet göstermesini zorlaştıracaktır.

Denilebilir ki, müşteriden tahsilat yapmak için fatura düzenlenmesine gerek bulunamamakta, avans şeklinde de işlemler yapılabilmektedir. Ancak, çoğu firma, fatura olmadan ödeme yapmamakta, bu sebeple, avans dahi olsa ödeme yaparken fatura talep etmektedir.

3- Sorunu Giderme Çabalarına Yönelik Düzenlemeler

Bir üst başlıktaki sorunlar gözetilerek, 21.03.2018 tarihli

7103 sayılı Kanun'la 4691 sayılı Kanun'un Geçici 2'nci maddesine aşağıdaki hüküm eklenmiştir: “... İstisnadan kazancın elde edildiğı vergilendirme dönemine ilişkin beyannamelerin verilmesi gereken sürenin sonuna kadar tescil veya kayıt için yetkili kuruma başvurulmuş olması kaydıyla bu kazançları doğuran işlemlerin gerçekleştirildiğı vergilendirme döneminden başlayarak faydalandırmaya Bakanlar Kurulu (Cumhurbaşkanı) yetkilidir.”

Cumhurbaşkanı, bu yetkisini 30.08.2018 tarihli 54 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile kullanmıştır. Anılan Karar'ın 3'üncü maddesine göre; “Mükellefler, kazancın elde edildiğı vergilendirme dönemine ilişkin beyannamelerin verilmesi gereken sürenin sonuna kadar tescil veya kayıt için yetkili kuruma başvurulmuş olması kaydıyla, bu kazançları doğuran işlemlerin gerçekleştirildiğı vergilendirme döneminden başlayarak istisnadan yararlanabilirler.”

Yani, ilgili madde demektedir ki; 2024 yılında düzenlenen bir faturadan dolayı elde edilen kazanç için istisnadan yararlanılması, 2024 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar (2025/Nisan) ilgili belgelerin temini için başvurulmuş olması şartına bağılıdır. Yani, belgeyi almak da değil, başvuru yeterlidir.

İşte bu yüzden başlıktaki soru anlamını yitirmiş bulunmaktadır. Önemli olan, belgenin temini değil, faturanın düzenlendiğı veya gelirin elde edildiğı yıla ait kurumlar vergisi beyannamesi verilene kadar, patent, proje bitirme belgesi gibi belgelere başvurulmuş olması istisnadan yararlanmak için yeterlidir.

Başlıktaki soru cevaplanırken, 54 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın çoğı kere dikkate alınmadığını tecrübe ettim. Belirtmek gerekir ki, belgeye yönelik başvuru süresine bir sınır konması da doğru bir tanımlama değil. Proje sonunda ilgili belgeler alınabildikten sonra, en başından itibaren kurumlar vergisi istisnasından yararlanma konusunda yine bir

sorun olmamalıdır. Ancak, mevcut mevzuat bunu engelleyici şekilde tanzim edilmiş bulunmaktadır.

Sırf bu yüzden, sipariş usulü hariç, teknokent projelerini uzun süreli şekilde hazırlamamak mantıklı bir kurgu olmaktadır.

4- Konunun KDV Boyutu

Teknokent'te proje bitmeden düzenlenen faturadaki bir diğer konu da KDV istisnasından yararlanmanın mümkün olup olmamasıdır. İddia odur ki, proje bitmeden düzenlenen faturada KDV istisnasından yararlanılamaz.

Avans şeklinde fatura düzenlenmesi, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (KDVK'nın) 10/1-b bendi gereği mümkündür. Avans faturadaki KDV oranı, teslim konu ürün veya ifa edilen hizmetin tabi olduğu orana bağlıdır.

KDVK'nın geçici 20'nci maddesinde *“teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, oyun, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetlerinin KDV'den istisna olduğu”* belirtilmiştir.

KDV mevzuatında patent vb için belge alım şartı gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Buradaki tek şart, bahsi geçen yazılım teslim ve hizmetlerinin teknokentte üretilmesidir. Belge temini, söz konusu üretimin gerçekleştiği veya tamamlandığını ortaya koyan objektif bir unsurdur. KDV mevzuatında kurumlar vergisi mevzuatına atıf yapılan tek husus, teknokentlerdeki istisna süresine ilişkindir. Yani, şu an için 2028 yılı sonuna kadar (bu süre kurumlar vergisi mevzuatına atıfla belirlenmekte) Kanun'da bahsi geçen yazılım teslim ve hizmetleri KDV'den istisna olacaktır.

0 halde, teknokentte üretilen ve Kanun'da tanımlanan yazılım teslim ve hizmetlerine yönelik işlemler, patent vb için belge temin edilmeden de KDV'den istisna olacaktır.

5- Sonuç

Genelde yazıların sonuç bölümü, başlıktaki sorunun çözümüne dair olmaktadır. Ancak, benim asıl derdim, başlıktaki soru neden var? Yaklaşık 23 yıllık geçmişi olan bir mevzuat, resimdeki aktörün tanınmadığı bir bulmacaya çevrildi. Bu başlıktaki soruya verilen daraltıcı yanıtlar dışında, bilişim personelinin gayri resmi tanımından, teşvikten faydalanılacak süre hesabındaki detaylara kadar anlamsız ve tuhaf uygulamalarla bir şekilde süreç idare edilmektedir. 0 yüzden, piyasadaki paydaşların geniş katılımıyla teknokent mevzuatı derinlemesine ele alınarak yeniden düzenlenmelidir.